

דף סב.

עין משפט א.

או"ח סימן ג סעיף ב

ב. יהיה צנוע בבית הכסא^א, ולא יגלה עצמו עד שישב.

הגה: לא ילכו לבה"כ שני אנשים ביחד^ב, גם לא ידבר שם^ג ויסגור הדלת משום צניעות^ד.

עין משפט ב.

או"ח סימן ג סעיף י

י. ט. לא יקנח ביד ימין^ז.

עין משפט ג ד.

או"ח סימן ג סעיף ח

ח. ז. כשנפנה במקום פתוח ולא אחורי מחיצה יתרחק עד מקום שאין חבירו יוכל לראות גילויו^ק.

- נ.** והמצניע עצמו בבה"כ אין רוח רעה ולא מיתה שולטים עליו, והוא מאחד מהדברים שמאריכין ימיו של אדם, והיינו לגדולים. כה"ח אות ב'.
- ס.** ואם אחד מפחד יכול להניח השני ידו על ראשו דרך חלון, מגמ' ברכות ס"ב ע"א. והמכניס ידו לבה"כ צריך נטילת ידים בעירוי ג"פ, כה"ח אות ג'.
- גם ב' נשים לא ילכו ביחד. ויש להזהיר בזה גם הקטנים כדי שירגילו עצמם לצניעות, ואפי' בקטנים שאין יודעים לעשות רע. כה"ח אות ד'.
- ע.** ולנשים התירו משום יחוד אם הוא בית כסא שמחוץ לעיר, כיון שיש מן שד המחטיא האדם אם ידבר שם, כ"כ באור ישראל בשם האר"י ז"ל.
- פ.** ועוד שאין לדבר שם כדי שלא לתת לחיצונים מקום להאחז בענין הקול והדבור של האדם כי קדוש הוא. ולצורך גדול קודם שנפנה אפשר דמותר, וטוב לחשוב מחשבות אחרות כדי שלא יכנסו ברעיוני הרהורי ד"ת. כה"ח אות ו'.
- פ.** ואם יש ריח רע יש להקל להשאיר קצת פתוח אם הוא בלילה שאין רואים. וכשנכנס לבה"כ יטה פניו לצדדין, כה"ח אות ח' ממסכת דרך ארץ.
- אם הוצרך לנקביו ואינו יכול, יעמוד וישב ויעמוד וישב עד שיפנה, או יסיח דעתו מדברים אחרים. גמ' שבת פ"ב ע"א.
- צ.** ואיטר יד מקנח בשמאל שלו שהוא ימין כל אדם, ט"ז ס"ק ט', וכן אם כותב בשמאל ושאר מעשיו עושה בימין, יש לו לקנח בימין כל אדם, כה"ח אות כ'.
- ולא יקנח באצבע האמצעי כיון שכורך עליה הרצועה של התפילין, מ"א מהשל"ה.
- גם אשה לא תקנח ביד ימין.
- ק.** אע"פ ששומע עיטושו.

עין משפט זז.

יו"ד סימן שדמ סעיף א

א. מצוה גדולה להספיד על המת כראוי. ומצותו שירים קולו לומר עליו דברים המשברים את הלב^ר כדי להרבות עליו בבכיה. ויש להזכיר שבחו אבל אסור להפליג יותר מדאי^ש אלא מזכירין המידות הטובות שבו ומוסיפין בהם קצת^ת רק שלא יפליג, ואם לא היו בו מדות טובות כלל לא יזכיר עליו.

ב. על חכם וחסיד מזכירין להם חכמתם וחסידותם, וכל המזכיר על מי שלא היה בו כלל או שמוסיף להפליג יותר מדאי גורם רעה לעצמו ולנפטר^א.

עין משפט ט.

או"ח סימן ב סעיף ו

ו. אסור לילך בקומה זקופה^ב ולא ילך ד' אמות בגילוי ראש^ג, ויבדוק נקביו^ד.

ר. מברייטא שבת ק"ה ע"ב. ובברכות דף ו' ע"ב מרב ששת וכפי' רש"י.

ש. מברייטא באתר רבתי.

ת. ואין כאן דברי שקר שגם אם היה בא לידו במעשה הצדקה דבר שיש בו צורך יותר קצת ודאי היה עושה. ט"ז ס"ק א'.

א. כ"כ הרמב"ן הביאו הב"י.

ב. אפי' בפחות מד' אמות, ט"ז ס"ק ד', אף דבגמ' איתא ד"א לאו דוקא דנקטו סתם הליכה. כה"ח אות י"ג.

ושיעור הזקיפה כל שלא יכול לראות למטה בסמוך לרגליו, ומ"מ לא יכוף קומתו או ראשו יותר מדאי אלא בכדי שיראה את הבא כנגדו בפניו בלי שיזקוף עניו למעלה, כה"ח אות ט"ו.

ג. וי"א דאינו אלא מידת חסידות אבל מדינא אין איסור בזה, כ"כ הב"ח מ"א ס"ק ו', ברכי יוסף אות ב'. אך לדעת הלבוש בסעיף ו' ועוד יש איסור מדינא בזה, כה"ח אות ט"ו.

וממדת החסידות גם בפחות מד' אמות לא ילך בגילוי ראש, ואפי' ביושב יש להחמיר אם לא לצורך, כה"ח אות ט"ז. ובבית המרחץ אפי' מדת חסידות אין בו והיא חומרא יתירה, ברכי יוסף אות ה'.

ו. כתב השל"ח דמדת חסידות להיות ראשו מכוסה בלילה כמו ביום, כה"ח אות י"ח. ויש לזהר לכסות ראש הקטנים כדי שתהיה יראת שמים עליהם, מ"א ס"ק ו'. כובעים מקש ארוג כעין נקבים וכן פאה נוכרית נחשבים לכסוי וכן מהני כסוי בידיו ע"ג ראשו אפי' שלא מועיל לגבי הזכרת השם. כה"ח אות כ'.

ד. שמא יצטרך לנקביו בעת התפלה, והחיד"א כתב שיש סוד בדבר, כה"ח אות כ"א.

הגה: ויכסה כל גופו^ה, ולא ילך יחף^י, וירגיל עצמו להתפנות בכל בוקר וערב כי זה זריזות ונקיות.

עין משפט י. או"ח סימן ג פעיף יב

יב. יא. יפנה בצניעות בלילה כמו ביום^ז.

דף סב:

עין משפט א ב ג. או"ח סימן קנא פעיף ה

ה. ח. היו שני פתחים לבהכנ"ס לא יכנס בפתח אחד ויצא בפתח השני לקצר הדרך^ח ואם היה דרך שם קודם שנבנה בהכנ"ס מותר^ט.
וה"ה אם לא נכנס לו בתחלה כדי לקצר דרכו אלא כדי להתפלל מותר^י לצאת אח"כ מהפתח השני.

ה. ו. ולא ילבש בגדים יקרים שזה מביא לידי גאווה ולא פחותים מאוד או מלוכלכים שלא יתבזה בעיני הבריות אלא ממוצעים ונקיים, חוץ מבגדי אשתו שיש לכבדה ולהלבישה כרצונה, כה"ח אות כ"ב.

ו. וימכור כל מה שיש לו ויקח מנעלים לרגליו, מ"א ס"ק ז' ואם עושה משום תשובה מותר, כה"ח אות כ"ג.

ז. וכן לפנות בין מזרח ומערב אסור גם בלילה.

ח. מגילה כ"ט וברכות מ"ב. ואם הולך לדבר מצוה אפשר דמותר לקצר אך מדברי הרמב"ם נראה דדוקא אם עושה שם מצוה בכניסתו לבהכנ"ס אבל אין לזלזל בכבוד בהכנ"ס בשביל מצוה אחרת, וע"כ אין להקל אם לא שילמד שם או ישהה מעט, שם אות ל"ה.

ט. אך אין ראוי לעשות כן, שם.

י. בטור כתב מצוה לצאת בפתח השני, אך לדעת השו"ע אין מצוה בזה אבל הא"ר פסק כדעת הטור והמ"א דמצוה איכא.